

ת"ד 88/07/12 - מדינת ישראל נגד מאור בן יעקב

בית משפט השלום לתעבורה בירושלים

03 יולי 2014

ת"ד 88-07-12 מדינת ישראל נ' בן יעקב

לפני כב' השופט אברהם טננבוים
בעניין: 1. מדינת ישראל

נגד
1. מאור בן יעקב
ב"כ עו"ד שי ויזלברג

גזר דין

השאלה והמסקנה בקליפת אגוז - מה דינו של נהג שעשה 'צלחת' ופגע באחרים?

השאלה שלפנינו פשוטה. הנאשם נהג בפזיזות 'ועשה צלחת'. אלא שכתוצאה מכך נפגעו כמה מחבריו ויהיו שישאו את תוצאות הפגיעה על בשרם שנים ארוכות אם לא כל ימי חייהם, והשאלה היא מה דינו?

התשובה היא שמתחם הענישה צריך לכלול בתוכו יחד עם פסילה משמעותית רכיב של מאסר בפועל ממש. וזאת כדי להבהיר שהתגובה על נהיגה פזיזה שכזאת תהיה תקיפה ומשמעותית. והכל כפי שיפורט.

העובדות

הנאשם בפני מאור בן יעקב (להלן: "הנאשם") הורשע על סמך הודאתו בעבירה של גרימת נזק לרכוש או אדם, עבירה על תקנה 21(ב)(2) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: "תקנות התעבורה"); פזיזות, עבירה על סעיף 338(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז (להלן: "חוק העונשין"); סטיה מנתיב, עבירה על תקנה 40(א); חבלה של ממש, עבירה על סעיף 38(3) לפקודת התעבורה, התשכ"א-1961; חוסר שליטה ברכב, עבירה על תקנה 26(4) ובעבירה של נהיגה במהירות שאינה סבירה לתנאי הדרך, עבירה על תקנה 51 לתקנות התעבורה.

תמצית עובדות האירוע הקשה שלפנינו היא כי ביום 07.03.2012 בסמוך לשעה 02:55, נהג הנאשם ברכב מוסג "יונדאי", ונסע בשטח תחנת הדלק במישור אדומים.

במהלך נסיעתו, ביציאה מתחנת הדלק, נהג הנאשם בפזיזות, עת ביצע פניית פרסה ושב אל התחנה כשהוא מאיץ את מהירות נסיעתו תוך משיכת בלם היד, ואז ביצע תנועת "צלחת". בשל כך, סטה חדות שמאלה, איבד שליטה על הרכב

בעת שעשה תנועת סיבוב מהירה כנגד כיוון השעון, ופגע עם דופן ימין אחורית בשלושה הולכי רגל שעמדו על הכביש ברחבת תחנת הדלק.

כתוצאה מכך גרם הנאשם חבלות חמורות לשלוש הולכי רגל:

להולך הרגל ש מ נגרמו חתכים בפנים והמטומה וקרע דרגה 2 בטחול.

להולך הרגל ח ז י נגרמו חבלה בראש, איבוד הכרה, חתכים קטנים באזור זיגומטי ופרינטי- זיגומטי בצד ימין, חתך בצורת האות U מתחת לזווית הפה, בצד ימין באורך של 1 ס"מ עם חוסר ריקמתי מועט ותפר, הוצאו רסיסי זכוכית רבים.

להולכת הרגל ע ב א נגרמו קרע בטחול ובכבד, שברים בצלעות, חשד לשבר ברדיוס ואוקסיפיטלי מימין, דימום סאבארכנריאדלי מימין חור בריאה, הוכנס נקז חזה- חזה אוויר מימין לסרציה של הריאה, שבר באגן, היא אושפזה במשך יומיים בטיפול נמרץ ושבוע במחלקה הכירורגית.

נוסיף כי מהודעותיהם של משפחות הולכי הרגל לתביעה עולה כי התאונה הקשה נותנת את אותותיה בהם עד היום.

מהו מתחם הענישה הראוי על עבירות מעין אלו?

בפסק דין חדש יחסית (רע"פ 1583/14 שמיר נ' מדינת ישראל מיום, 11.03.14) ביהמ"ש העליון (כב' השו' ס' ג'ובראן) דחה את בקשת רשות הערעור על נאשם שהושתו עליו 8 חודשי מאסר בפועל, פסילה 7 שנים ומאסר על תנאי של 12 חודשים ל- 3 שנים.

במקרה זה דובר על נאשם שהפנה את רכבו שמאלה כדי לבצע פניית פרסה, בניגוד לקו הפרדה רצוף, מבלי ששת ליבו לנעשה בדרך, ולא אפשר לרכב המעורב להמשיך בנסיעה. כתוצאה מכך, התנגשו כלי הרכב והרכב המעורב נדחף לימין והתנגש בעמוד החשמל. כתוצאה מהתאונה ניזוקו 2 כלי הרכב ועמוד החשמל, שני הנהגים והנוסע ברכב המעורב נחבלו. כאשר אחד מהם קיבל חבלת ראש קשה עם שברים בגולגולת ובפנים, נגרם לו שבר באגן נזקק להחייאה מוחית ואשפוז ממושך (ראו ת"ד 8468-02-11 מדינת ישראל נ' שמיר (מיום 05.04.12)).

כב' השו' ג'ובראן מציין שם כי "אכן, אין דינה של תאונה קשה כדינה של תאונה קטלנית, אך לא ניתן לגמד את חומרת המעשים, שהביאו לתוצאה קשה מאוד, כפי שעמדו על כך הערכאות הקודמות".

ביהמ"ש העליון הדגיש לא אחת כי גם במקרים חמורים של תאונות דרכים שהובילו לפגיעות גוף קשות ורק בדרך נס לא גרמו לאבידות בנפש יש הצדקה להשית עונש של מאסר בפועל. וכך אמר ביהמ"ש העליון ברע"פ 37641/05 בן זיוה נ' מדינת ישראל (מיום, 21.04.05):

"יתר-על-כן, במקרים של גרימת חבלות אשר אך כפשע ביניהן לבין גרימת מוות, יש הצדקה להקיש מן העונש המינימאלי

הקבוע במקרה של גרם מוות ברשלנות תוך שימוש ברכב - הוא עונש של שישה חודשי מאסר בפועל, לפי סעיף 64 לפקודת התעבורה - ולגזור עונש מאסר בפועל. העובדה כי לעיתים הקלו בתי-המשפט המחוזיים בעונשם של עבריינים שהורשעו בגרימת חבלות וביטלו עונשי מאסר בפועל אשר נגזרו עליהם, אין בה כדי ללמד על רמת הענישה המקובלת. אדרבא, בית-משפט זה חזר והזהיר את בתי-המשפט המחוזיים לא אחת כי אל להם להקל בעונשם של עברייני תנועה".

כך גם קבע בית המשפט העליון ברע"פ 2564/12 קרני נ' מדינת ישראל

"אין לקבל את טענותיו של בא כוח המבקש, עליהן חזר אף בטענותיו על פה, כי העבירות שבוצעו אינן מצדיקות עונש מאסר מאחורי סורג ובריח. תאונות דרכים גובות קורבנות בגוף ובנפש מדי יום, וחלקה של מערכת המשפט לא ייפקד מן המערכה נגד תאונות הדרכים (ראו: ע"פ 2247/10 ימיני נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 12.1.2011); ע"פ 5167/05 מג'דוב נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 10.10.2005)). לענישה הולמת תפקיד חשוב לא רק במקרים בהם גורמות תאונות הדרכים לקורבנות בנפש, אלא אף במקרים בהן נגרמות חבלות ופציעות, ובפרט כאשר חבלות ופציעות אלו חמורות הן..".

נוסיף כי מתחמי ענישה אלו נקבעו בתאונות דרכים בהם היסוד הנפשי היה של רשלנות ולא של פיזיות כמו במקרה שלפנינו. במקרה שלפנינו הנאשם נהג באופן פרוץ עת ביצע תנועת "צלחת" שלא הייתה צריכה כלל להיעשות. זאת עשה במתחם תחנת דלק, מקום צפוף שברחבתו מצויים מטבע הדברים בני אדם וחומרים דליקים ומסוכנים מאוד. לחומרת המעשה יש להוסיף כי הנאשם נהג כך חרף היותו נהג חדש עם ותק נהיגה קצר מאוד וללא ניסיון.

לאור כל אלו הרי במקרה שלפנינו בו מדובר בפזיזות הענישה צריכה להיות מחמירה יותר.

אשר לכן אני קובע כי מתחם הענישה במקרה שלפנינו יכול לנוע בין חודשיים מאסר שיכול ויהיו בעבודות שירות עד שנתיים מאסר.

נסיבותיו האישיות של הנאשם

הואיל והנאשם היה מתחת לגיל 21 בעת ביצוע העבירה, נשלח לשירות המבחן להוצאת תסקיר בעניינו. מהתסקיר שהוגש לביהמ"ש ביום 11.02.14 עולה כי מדובר בנאשם בן 20, רווק, חייל בצבא. הנאשם בן בכור מבין ארבעה אחים ומתגורר עם משפחתו.

הנאשם נעדר הן עבר תעבורתי והן עבר פלילי. שירות המבחן התרשם מהנאשם כי הוא מנהל אורח חיים תקין ונורמטיבי. הנאשם סיפר לשירות המבחן כי הפסיק את לימודיו בכיתה י"ב שכן התקשה לשוב לשגרה לאחר התאונה.

הנאשם הציג בפני שירות המבחן מכתב המלצה ממפקדו הישיר לפיו מבצע הנאשם את תפקידו במסירות יוצאת דופן

ולשביעות רצון הממונים עליו ותורם רבות למערכת הצבאית.

בנוסף הנאשם הציג בפני השירות מכתב המלצה מיו"ר "מועדון הכדורגל בית"ר ירושלים", בו צוין, בין היתר כי "מאור הינו שחקן הסגל הבוגר של מועדון הכדורגל בשנה האחרונה, מתוך ראייה לעתיד כי מאור ישתלב באופן קבוע בשורות המועדון. מאור נמצא מזה 11 שנה ומאז היותו ילד, ולא היו לו בעיות או עבירות משמעת והינו דמות אהודה".

הנאשם הביע צער וחרטה על התאונה ותוצאותיה וציין בפני השירות כי "חש בושה ומצר על כך שגרם לנזק ואף לפגיעות, שאחת מהנפגעים הייתה חברתו". עוד מסר הנאשם כי הוא "שומר על קשר עם הנפגעים" ואף "ביקש לשלם פיצוי על שגרם, בדמות עזרה והתנדבות".

מאז התאונה הנאשם מתנדב בעמותת "צח"י" - עזרה למשפחות נזקקות. מהמכתב שהובא בפני השירות ממקום התנדבותו של הנאשם נכתב כי "מאור מתנדב מזה מס' שנים בעמותה ע"ח זמנו הפרטי. מאור מגיע מפעם לפעם עם אביו ועם רכבם הפרטי לעמותה, ומחלק סלי מזון למשפחות נזקקות ואף מסייע בהסעת מזון מבושל לבתי המשפחות. לציין כי מאור מבצע את המוטל עליו בצורה מצוינת לשביעות רצוננו המלאה ובמסירות רבה...".

שירות המבחן התרשם כי התאונה ותוצאותיה מהוות גורם מרתיע עבורו מהישנות העבירה בעתיד.

בנסיבות האמורות שירות המבחן ממליץ להשית עליו עונש חינוכי בדמות צו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 120 שעות, ולהעמידו בצו מבחן למשך שנה שבמהלכו ישתתף בקבוצה טיפולית בשיתוף עמותת "אור ירוק".

צר לי אך אין בידי לקבל את עמדת שירות המבחן. של"ץ של 120 שעות איננו עונש הולם מספיק לנסיבות אלו, ובוודאי לא קבוצה טיפולית, שכן ממילא ייפסל לתקופה לא קצרה.

טיעוני הצדדים לעונש

ב"כ הנאשם טען כי חומרת העבירות שבהן הורשע הנאשם מחייבת עונש מאסר משמעותי שיהיה בו להמחיש את חומרת מעשיו. המאשימה עתר להטלת מאסר ארוך בפועל, מאסר מותנה מרתיע, פסילה ממושכת שלא תפחת משנה וחצי, פסילה על תנאי וקנס כספי.

מנגד הסניגור ביקש להימנע מהטלת עונש מאסר בפועל ולקבל את המלצת שירות המבחן. הסניגור הדגיש כי מדובר בבחור צעיר שהבין את חומרת מעשיו והודה בהזדמנות הראשונה. עוד ציין כי מאז התאונה הנאשם סובל מסייטים וכי הטרומה מהתאונה אינה עוזבת אותו עד היום.

כן יש להוסיף את דברי האב לפני ביום 29.06.14. מר דרור בן יעקב, אביו של הנאשם, סיפר כי לפני כשמונה חודשים

אשתו חלתה במחלה קשה ומאז למעשה חיי המשפחה השתנו. האב סיפר כי הוא עובד בשני מקומות עבודה על מנת לפרנס את משפחתו, כך שבימים שבהם הוא נעדר מהבית הנאשם הוא המטפל באם המשפחה, מסיע אותה לטיפולים רפואיים ומשגיח עליה. האב ביקש לסווג את רישונו של הנאשם כך שיוכל להסיע את אמו לטיפולים רפואיים. לדברי האב לנאשם לקח זמן להחלים מהתאונה.

העונש ההולם במקרה שלפנינו

לפיכך, לאחר ששקלתי את תוצאותיה הקשות של התאונה ואת רשלנות הגבוהה של הנאשם, ואת הערך החברתי שנפגע כתוצאה מנהיגה זו והיותו נהג חדש, סבורני כי מתחם הענישה ההולם במקרה שבפנינו צריך לכלול עונש של מאסר בפועל. התלבטתי אם אין מקום להחליף מאסר בפועל בעבודות שירות של ששה חודשים אך הגעתי למסקנה שאין זה מתאים במקרה שלפנינו. מן ההכרח להבהיר בצורה שאיננה משתמעת שמי שיעשה 'צלחות' ייאסר באזיקים, ובאזיקים ממש. הנזק לציבור מעבירה זו גדול מדי כדי להיות סלחן לגביה.

כן החלטתי שאין מקום לסטות ממתחם הענישה, לא לשם שיקום הנאשם שכן ממילא בעבירות תעבורה השיקום הוא משני היות ורוב מוחלט של הנהגים הם אנשים נורמטיביים (כמו במקרה שלפנינו). אין גם מקום לסטות ולהחמיר לשם הגנה על הציבור משום שאין מדובר במקרה יוצא דופן.

לנוכח האמור, ולאחר ששקלתי לקולא את נסיבותיו האישיות של הנאשם, גילו הצעיר, חרטתו והודאתו, ומאידך את חומרת העבירות בהן הורשע ותוצאות התאונה, ואת הסיכון הממשי שיש בעבירות אלה לציבור המשתמשים בדרך ואת מדיניות הענישה, אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

1. מאסר בפועל לתקופה של שלושה חודשים. הנאשם יתייצב לריצוי מאסרו ביום 17.8.2014 עד השעה 10:00 במעצר ניצן, איזור התעשייה הצפוני רמלה כשברשותו תעודת זהות. הנאשם יכול לתאם את הכניסה למאסר כולל האפשרות למיזן מוקדם עם ענף אבחון ומיזן בשב"ס, טל: 08-9787366.
2. מאסר על תנאי של שישה חודשים אם יעבור אחת מהעבירות בהן הורשע או ינהג בזמן פסילה.
3. פסילה מלקבל ו/או מלהחזיק ברישיון נהיגה לתקופה של 24 חודשים. הנאשם יפקיד את רישונו תוך 45 מהיום.

בנסיבות העניין אין מקום לרכיבי ענישה נוספים.

הודעה לנוכחים זכות הערעור על גזר הדין תוך 45 יום. במידה ויוגש ערעור, מעכב ביצוע כל גזר הדין עד להחלטה בערעור.

ניתן היום, ה' תמוז תשע"ד, 03 יולי 2014, במעמד המאשימה עו"ד רויטל מוסקוביץ, עו"ד שי ויזלברג, הנאשם, ואביו.

